

ת"פ (באר שבע) 50817-02-22 - מדינת ישראל נ' סאבר אבו גודה

ת"פ (באר-שבע) 50817-02-22 - מדינת ישראל נ' סאבר אבו גודהשלום באר-שבע

ת"פ (באר-שבע) 50817-02-22

מדינת ישראל

נגד

סאבר אבו גודה

ע"י ב"כ עו"ד עמית רוזנצוויג ממושרד עו"ד תאמר אסדי

בית משפט השלום בבאר-שבע

[23.06.2024]

כבוד השופט אריה דורני-דורון

גזר דין

ידה האחת של החברה מבקשת להעניש ולהרתיע וידה השנייה מחויבת לבנות לשקם להבריא ולהושיע, פעמים שתיהן על ידי בית המשפט ופעמים בפיצול האורגנים של אותה חברה. על כל גוף לשמור על חוסנו ועל האיזון הנדרש לשלום גופו האחד - האינטרס הציבורי, והפרטי שאף הוא חלק מהציבור. האיזון ושיקול הדעת הם מלאכת היוצר והגוזר. ניתנו בידו של בית המשפט החובות כולן לרבות בחינת נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כדי קביעת העונש של הנאשם הספציפי. הזהירות שלא לאבד את האדם בדרך בה ניתן להוליכו בעונשו אחריות כבדה היא, היא חלק מחובתנו בדין. האינטרס הציבורי אינו מנותק משיקולי הפרט ויש להקפיד שלא למחוק תקוותו עתידו והשקעתו של הנאשם במחי יד בקולמוס בית המשפט בחוסר מידתיות בכל מקרה לגופו. אזמל המנתחים חייב להימנע מלקרוע ולפגוע בעורקים בבקשו לתקן הנימים וכלי דם אחרים. כשקיים בסיס לפוטנציאל גדול ולתרומה משמעותית לחברה, יש לשקול הפגיעה של אותה חברה נקודתית ביחס לעבירה ובחינת האינטרס הציבורי אף הוא באובדנה של זו לעד, זאת, גם אם הנאשם האדם ככל האדם גם מעד.

כתב האישום :

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין- תשל"ז-1977 וכן בעבירה של איומים עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין תשל"ז-1977 .

2. כעולה מכתב האישום ב3.3.21 בצומת הסמוך ליישוב להבים, התבקש לעצור רכבו על ידי שוטר, לאחר בדיקה הסתבר, כי ישנם ליקויים ברכב, והנאשם התבקש לרדת מרכבו. הגיע גורם משטרת בכיר יותר רפ"ק שהחליט להשבית את הרכב. הנאשם התווכח לעיני חבריו עם השוטרים, ובהגיע הגרר, חסם בגופו, התווכח עם השוטרים שניסו להרגיעו, הצית נייר, זרק לתוך הרכב שלו, ואמר כי ישרוף את רכבו אבל הם לא ייקחו את הרכב להשבתה. חברו של הנאשם כיבה את הנייר באמצעות בקבוק מים. גם לאחר האירוע כשהגיעו שוטרים, התקרב הנאשם בתנועה מאיימת כלפי שוטר בידיו, הוחלט לעכבו ולנוכח המשך התנגדותו הוחלט לעוצרו. הכול כאמור בכתב האישום.
תמצית תסקיר שירות המבחן :
3. מהתסקיר עולה כי סאבר יליד הארץ בן 32 אב לשלושה ילדים בגילאי חודש עד 5 שנים. נתון כיום במעצר בית מלא בבית אמו בגין תיק אחר. מכין עצמו לבחינות ההסמכה בתחום הסיעוד באוניברסיטת באר שבע לאחר השלמה של קורסים ללימודיו בירדן. ניגש 6 פעמים לבחינה ונכשל. אמור היה להיבחן באפריל 2024 בבחינה נוספת. הנאשם נעדר הרשעות קודמות. נמצא בקשר עם יועץ שיקום מטעם הסנגוריה הציבורית.
4. קיימת הערכה, כי הנאשם בעל מוטיבציה פנימית לשיקום ולהתפרנס ממשלח ידו בעבודת הסיעוד. לדבריו התסכול, שחש עקב רכישת הרכב והגילוי שהוא בעל ליקויים, עת לא הבין כוונות השוטר לטובה, גרמו לו לתסכול ולתגובה פוגענית ואלימה. חש בושה, והבין את טעותו תוך שהוא מצר על התנהגותו. לנאשם קשרים חברתיים משפחתיים ואחרים יציבים ברוב מסגרות חייו. שולב בקבוצה טיפולית וההתרחשות ממנו טובה. במצבים בהם חש פגיעה בדימויו עלול להגיע לתוקפנות, ולכן חייב את הטיפול השיקומי. מכלול השיקולים כולם לרבות עצם ההליך מציב הגבולות מביאים השירות למסקנה כי הסיכוי במכלול להישנות התוקפנות מצומצם.
5. ההמלצה היא לענישה שיקומית של של"צ 180 שעות, התחייבות להימנע מעבירה. שירות המבחן לאחר בדיקתו מצוין כי הרשעה עלולה לפגוע בסיכויי הגשמת מימוש עבודתו בתחום הסיעוד. הרשעה זו תפגע במגוון האפשרות לתעסוקה במיוחד בתחום הסיעוד במוסדות מדינה, והרשעה תפגע גם בנאשם שהינו בעל אורח חיים יציב יצרני נורמטיבי ברוב שנות חייו בתפקוד חיובי ותקין.
טענות המאשימה :
6. הוגשו טיעונים לעונש בכתב, מתקבל ומסומן ת/1 ונטענו אף בעל פה.
7. מדובר על אירוע במהלכו הפריע הנאשם לשוטרים ואיים עליהם. המאשימה עתרה למתחם הנע בין חודש ועד 8 חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות. הנאשם שהודה וחסך זמן שיפוטי, נעדר עבר פלילי. הנאשם הופנה לתסקיר שירות מבחן אשר דן בשאלת אי הרשעה. המאשימה התנגדה להמלצת שירות מבחן, כי מדובר בחריגה ממדיניות הענישה ללא הצדק. הנאשם שולב רק לאחרונה בהליך טיפולי שילוב ראשוני, כאשר האבחנה היא שנדרשת התערבות טיפולית. קיים סיכון להתנהגות חוזרת. לא ניתן להתרשם מזמן כה קצר, ולא ניתן לומר כי יש בשילובו כדי להוות שיקום. שירות המבחן מתייחס לכך שהנאשם נמצא כיום במעצר בית. המלצת שירות המבחן לביצוע של"צ תמוהה משאינה מתיישבת מבחינה אופרטיבית בכל הקשור למעצר. המאשימה עתרה להשאיר את ההרשעה על כנה ולמקם את הנאשם ברף הנמוך של המתחם בצירוף ענישה נלוות.
טענות ההגנה :

8. בא כוח הנאשם הציג לבית המשפט באמצעות הטלפון הנייד אישור על כך שהנאשם מחזיק בתואר לסייעוד. הנאשם אמר בחודש אפריל 2024 להיבחן בחינה ממשלתית. מדובר בנאשם יליד 1991, נעדר הרשעות קודמות. נפתח לנאשם תיק חדש שטרם נמסר בו מענה ועומדת לו חזקת החפות. מתסקיר שירות המבחן עולה לדברי הסנגור כי הנאשם הכין את עצמו לבחינת ההסמכה הממשלתית. הנאשם התנדב כיושב ראש צח"י באזור מגוריו, זו מעין כיתת כוננות למגזר הבדואי. שירות המבחן מתאר כי הנאשם ציין את תחושת הבושה שהוא חש מול משפחתו בעקבות מעורבותו בפלילים. הנאשם הופנה למתן בדיקות שתן שהתקבלו נקיות משרידי סם. עובדת העמדתו לדין הפלילי ערערה את תפיסתו העצמית בעיני עצמו ובעיני הסביבה, בלטה תחושת התסכול שלו על כך שהצליח להישמר עד גילו אשר חי בסביבה לא פשוטה.

9. הנאשם הגיע ממקום מוחלש, זקוק להתערבות טיפולית והביע נכונות ושולב בקבוצה בשירות מבחן בחודש ינואר 2024. הנאשם לא שולב תקופה ארוכה אך זה לא באשמתו בשל התורים בשירות. שירות המבחן מציין את רצונו של הנאשם להוות עבור בני משפחתו וקרוביו מודל לחיקוי, ותפיסתו אותם כגורמים תומכים עבורו, התרשמות שירות המבחן מכנות הנאשם להכיר בהתנהגותו התוקפנית לביצוע העבירות בתיק דנן, וברצונו לבחון את דפוסי ההתנהגות במסגרת הקשר עם שירות המבחן. הנאשם חושש מתוצאות ההליך ומהרשעתו בדין. כל אלה מהווים עבורו גורם מרתיע ומציב גבולות. הרשעה בדין תפגע במאמץ הנאשם לעלות על דרך הישר ולהמשיך במסלול חייו ועתידו, הנאשם למד שנים והרשעה תפגע בוודאות בסיכויי השתלבותו במקצוע הנדרש רישיון והכניסה למוסדות מדינה שם העבודה בתחום תיפגע.

10. שירות המבחן המליץ על צו מבחן למשך שנה במהלכה הנאשם ימשיך להשתתף בקבוצה אליה הוא שויך, שירות המבחן המליץ של"צ בהיקף של 180 שעות שלהערכתם יש מסר לא סלחני על מעשה העבירה, אך הוא מאפשר מתן פיצוי לחברה. גם עמדת המאשימה בתיק היא בתחתית המתחם. 180 שעות של של"צ וחודש ימים של עבודות שירות זה אותו תשלום לחברה. שירות המבחן מוסר כי ביטול הרשעתו בדין חשובה לנאשם מבחינת התדמית שלו ולעבודה העתידית שלו.

11. הנאשם למד בחו"ל, השלים הדרוש בארץ, הוא נבחן מספר פעמים בארץ ולא עבר. צריך להבחן בפעם השישית. הרשעה בהכרח תפגע ביכולתו לגשת לבחינה. גם מכתב האישום עולה כי החל ויכוח בין הנאשם לבין השוטר אשר עצר את רכבו והתכוון להשביתו. לאור כך הוזמן גרר למקום. הנאשם חסם בגופו את הגרר מלהעלות את רכבו על הגרר וכך למעשה עיכבו אותו ועצרו אותו. לא נפגע שוטר. האיום לא מופנה כלפי השוטר. שלושה ימים לפני האירוע הנאשם קנה את הרכב. הוצג באתר הרשמי של סיעוד בישראל את ההתניה לבחינות ההסמכה בהם צריכים לעמוד ואחד התנאים זה ללא הרשעה בעבירה שדינה מאסר. הסנגור הפנה לת"פ 36263-05-21, שם בית המשפט ביטל את הרשעתם של השלושה והוטל על אחד הנאשמים של"צ בסך 350 שעות. הפנה לע"פ 7353/18, שם קבע בית המשפט כי משקלם של שיקולי השיקום לתפוס את הבכורה. דברו הנאשם:

12. הנאשם ציין כי הוא סטודנט מלומד שאינו מתעסק עם אנשים, הוא בדק ונאמר לו שמי שיש לו עבר פלילי לא מקבלים אותו למשרדים ממשלתיים. שימש בתפקיד ביטחוני כראש צח"י עד עכשיו, אחראי על כל נושא מצבי החירום ומבקש התחשבות במכלול השיקולים.

ביטול הרשעה :

13. הכלל המשפטי בשיטתנו הוא ההרשעה . סטייה תעשה רק במקרים יוצאי דופן, ובשני תנאים מצטברים . פרשנותם של תנאים אלה תלויה בגישות המרחיבה והמצמצמת ויש לבחון היטב המקרה לגופו ולתוצאתו בענישה שרחוקה מלהיות הולמת בנסיבות האשם והנאשם. אם להרשיע פירושו שנידרש פי כמה וכמה אחר כך להושיע הרי שעלינו לשקול האיזון במלאכת הענישה לתור אחר התחליף שיאפשר תכליות הענישה מבלי לסבך הנאשם בענישה יתירה בתוצאתה של זו הנחזית להיות " הול..מת" .

14. בע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל נב(3) 337 (1997) בית-המשפט העליון עמד על הכלל החל על שאלת ההרשעה וקבע שני תנאים מצטברים:

"הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".

15. בע"פ 8528/12 אלירן צפורה נ' מדינת ישראל (נבו 03.03.2013) הובהרו והוסברו התנאים הלכה למעשה ויישום:

"על בית המשפט לבחון, בראש ובראשונה, את השאלה האם סוג העבירה וטיבה, על רקע הנסיבות הקונקרטיות של המקרה, מאפשרים להימנע מהרשעה. בשלב השני, יש להידרש לשאלה, האם עצם ההרשעה עלול לפגוע "פגיעה חמורה" בשיקומו או בעתידו של הנאשם, וכפי שנקבע בעניין ביטון, על בית המשפט להשתכנע "כי הפגיעה הקשה שתיגרם לנאשם בעטיה של הרשעה, אינה שקולה כלל ועיקר לתועלת הציבורית המעטה שזו תניב.. יש להתייחס לנזק מוחשי-קונקרטי, ואין להידרש לאפשרויות תיאורטיות, על פיהן עלול להיגרם לנאשם נזק כלשהו בעתיד."

16. בית-המשפט העליון קבע ברע"פ 1240/19 עופר בר לוי נ' מדינת ישראל (נבו 24.03.2019):

"אני סבור כי גם אם עלולה להיפגע יכולתו של המבקש לשמש מתווך או מדביר, יש להותיר את הדיון בדבר בידי הגורם המוסמך.

17. בע"פ 3554/16 שחר יעקובוביץ נ' מדינת ישראל (נבו 11.06.2017) נקבע כי מקום שרכיב השיקום בענישה במקרה הספציפי הינו מרכזי, הכף תיטה במקרים בהם הנזק לא מידתי כתוצאה מההרשעה, להעדר הרשעה מבלי להותיר האחריות " לשיקול דעת הרשות" מקום שקיים חשש שהמיקוד הפורמאלי המצומצם בהתאם למאפייני אותה רשות לא ייתן המקום המספיק לשיקול השיקומי :

" התמקדות בעבירות בלבד, כפי שעשתה במידה רבה המדינה, לא תאפשר לבחור בדרך של ביטול הרשעה במקרים המתאימים לכך. הפנייתו של המדינה לשיקול דעתה של הרשות המוסמכת... אינה מקנה וודאות מספקת באשר לכך שלא יסוכל המאמץ השיקומי שעשה המערער."

18. קיימת גישה מרחיבה המצביעה על בחינת האיזון: "הפגיעה הקונקרטית" אל מול חומרת העבירה ועוצמת הפגיעה בערכים המוגנים בראייה של מקבילית כוחות וקורלציה בשיקול הדעת בכל מקרה לגופו .
19. בית המשפט המחוזי בבאר שבע בעפ"ג 66903-07-20 טאופיק אבו מדיעם נ' מדינת ישראל (נבו) (30.12.2020) יושמה הקורלציה של "מקבילית הכוחות" לפיה ככל שמעשה העבירה קל יותר דרגת ההוכחה לפגיעה תתאפשר אף אם היא כללית יותר. כך בהחלטת רוב ההרכב:
- "מקובלת עליי טענת ב"כ המערער, התואמת את ההלכה הפסוקה, לפיה בין התבחינים הללו מתקיימת מעין "מקבילית כוחות", במובן זה שככל שמעשה העבירה חמור יותר, נדרש הנאשם להוכיח פגיעה קונקרטית ולא יהא די בתרחיש תאורטי או אף בהוכחת מידת ודאות קרובה לקיומו של נזק קונקרטי. מנגד, ככל שמעשה העבירה קל יותר, אפשר כי בית המשפט ייטה להסתפק בהוכחת פגיעה כללית יותר. אין צריך לומר כי בחינת היחס שבין תבחינים אלו תיעשה רק מקום בו ישתכנע בית המשפט כי סוג העבירה, על נסיבותיה, מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי שיהא בכך כדי לפגוע פגיעה חמורה באינטרס הציבורי."
20. בית-המשפט המחוזי בבאר שבע הגיע במקרה שם למסקנה כי סוג העבירה: "תקיפה הגורמת חבלה של ממש" שהיא חמורה מזו דנן או לפחות זהה בחומרתה, מאפשר עקרונית, בנסיבות ביצוע ספציפיות ביטול ההרשעה.
21. ככל שהנסיבות של המעשה או העושה קלות או מורכבות דרישת הפגיעה בנאשם אינה מחייבת עוצמת ראייה לתוצאה מעשית ממשית מיידית אל מול מאפייני מקצוע הרפואה וסיכויי קליטת הנאשם בעבודה זו, במגזר הציבורי. רפאה וסיעוד הם מקצועות בהן ישנה השקעה גדולה. החומר המדעי מחייב השקעה יומם ולילה. היקף החומר עצום. האחריות גדולה.
22. בית המשפט העריך כי קיים גם קושי מסתבר לאי קבלת רישיון או בחירת אחרים על פניו למגזר הציבורי לאחר שנות השקעה בתחום לימודי סיעוד ורפואה מציל חיים, בנסיבות האירוע הנקודתי, שעלול להשחיר בנסיבותיו את עתיד הנאשם באופן לא מידתי .
23. בפסק הדין הנ"ל :
- "...סבורני כי קיימת הסתברות קרובה למדי שהמערער ייתקל בקושי ממשי לקבלת רישיון הרפואה על רקע הרשעתו. למצער, ניתן לומר כי להרשעתו תהא השפעה שלילית להרשעתו של המערער על עתידו המקצועי ועל סיכויי להיקלט בעבודה, לפחות במגזר הציבורי ."
24. בית-המשפט המחוזי התווה את שיקול הדעת הנדרש שלב אחר שלב לבחינת :
- "טיבו של מעשה העבירה שביצע המערער בנסיבותיו, לרבות הממד האקראי הנלווה לכך; הודאתו בפני שירות המבחן ובבית המשפט בביצוע העבירה; הבעת החרטה מצדו; גילו הצעיר באופן יחסי בעת ביצוע העבירה; העדר עברו הפלילי; הסיכוי הנמוך להישנות התנהגות עוברת חוק מצדו; העובדה כי מעשה העבירה אינו משקף את אורח חייו עובר לביצוע העבירה ולאחריה כי אם התנהגות מקרית; חלוף הזמן בינתיים; עמדת שירות המבחן המבטאת קווי אישיות נורמטיביים של המערער, וכן הנזק המשמעותי הצפוי לו מההרשעה."

25. במסגרת עפ"ג (מחוזי ב"ש) 27326-12-21 יצחק קיזר נ' מדינת ישראל (נבו) 09.03.2022) מיישם בית המשפט את עקרון מקבילית הכוחות, תוך הבהרה שמעשה קל יצדיק חשש כללי ולא קונקרטי לנזק בלתי הפיך או לא מידתי. "ניתן גם בעבירה שכזו להיעזר במקבילית כוחות: ככל שעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים גבוהה, כך יידרשו נימוקים אישיים משמעותיים ביותר ומטבע הדברים יקשה על ההגנה להוכיח כי הפגיעה הנובעת מההרשעה אינה מידתית. מנגד, על הקצה השני של המידרג, ככל שעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים פחותה, כי אז יקל יותר להניח תשתית להראות כי הפגיעה כתוצאה מההרשעה אינה מידתית ופחות יידרש העושה להצביע על נזקים קונקרטיים ויכול וניתן יהיה להסתפק בהוכחת פגיעה כללית יותר [השוו: עפ"ג (ב"ש) 66903-07-20 אבו מדיעם נ' מדינת ישראל] (פורסם בנבו) (30.12.2020); ע"פ (מרכז) 24457-03-15 גוטרמן ואח' נ' מדינת ישראל] (פורסם בנבו) (30.8.2015)].

26. דרישת הנזק הקונקרטי הוגמשה, אל מול תכלית של שיקום העברין, משום שהתכלית הינה הענישה ההולמת את מעשי העבירה והתוצאה המידתית המתאימה אינה יכולה להיות כבולה לכותרת שתביא לחריגה ממידתיות זו. התכלית אינה ההרשעה. התכלית היא ההודאה והענישה המתאימה לה, ולכך בית המשפט מעניק זרקור על הממד האישי של הנאשם בעת גזירת עונשו ונזקיו:

"לטעמי, בהקשר של הנזק הקונקרטי, נכון להתבונן על כל נאשם ונאשם. ... על כן, נזקו יהיה לא אחת תלוי בנתוניו האישיים, בנתוני סביבתו, הקהילה, התרבות וכיוצ"ב נתונים המשפיעים על יכולת התקדמותו והתפתחותו של אדם בסביבתו"...

"כל מקרה לגופו, וגם בסוג עבירות אלו, על אף החומרה העקרונית שראה המחוקק במעשה לרבות תוך הגדרתו כעבירת פשע צריך שתהא בחינה קונקרטיית בכל מקרה ומקרה.."

"יש לבחון קונקרטיית את חלקו של העושה במכלול האירוע, האם מדובר במעידה חד פעמית או במאפיין התנהגותי וכן יש לבחון גם את התנהגותו של העושה לאחר האירוע ובכלל זה את אופן נטילת האחריות ולא פעם גם שיקולי חרטה לניסיונות להקטין את הנזק. אין מדובר כמובן ברשימה סגורה של שיקולים וכל מקרה יהיה לגופו"

27. מתחם הענישה אכן קיים כאמור בטענות המאשימה, מיקומה הנאשם בתחתית מביא לתוצאה של כחודש מאסר בעבודות שירות, השל"צ יכול להוות תחליף לחודש זה. השאלה במקרה דנן, האם יש להתעלם מתוצאה סבירה של פגיעה בעתידו של נעדר עבר פלילי שתרם ותורם לחברה בתחומי הביטחון ומעד בתוקפנות המקבלת טיפול לאורך תקופה יחד עם צו מבחן מלווה לעוד תקופה.

28. ההרשעה היא הדרך הנורמטיבית להגדיר את הכתם שבמעשה האסור. הגדרה זו, ככל שתמנע את הענישה באופן לא מידתי כלפי העושה הרי שיש מגוון כלים לעשיית צדק ובכלל זה גם ביטולה של הרשעה ענישה מתאימה ומתן הזדמנות שנייה. הנאשם הודה, קיבל על עצמו הדין, ובהיותו נעדר עבר פלילי, תחת כותרת "ההרשעה" עלול לשלם מחיר שאינו העונש המתאים לו בנסיבותיו האישיות.

29. במקרה זה, על בית המשפט לשקול שלא להרשיע אלא גם להושיע מעיוות הדין. עדיין יש ליצור איזון ביחס לאינטרס הציבורי ההרתעתי אך גם לבחון היטב ואף זה במסגרת האינטרס הציבורי, שלא לפגוע באופן לא מידתי ביחס למעשה העבירה האקראי ועוצמתו המינורית יחסית, חלוף הזמן או שאינו מצדיק המסקנה בדבר חוסר מידתיות קיצונית בנגזרות כותרת ההרשעה בנסיבותיו המיוחדות של הנאשם הספציפי.

30. יש פעמים שיש בידו של בית המשפט להבטיח כי הנזק הקיצוני והחריג יתרפא, ויש שקיים חשש לפגיעה לא מידתית בבחינת מעוות שלא יוכל לתקון, גם אם נחזה הוא במבט שוויוני עקרוני להיות "תיקון" החברה. אם תיקון החברה בא על ידי פגיעה צפויה מסתברת בעתידו וחיינו של נאשם ערב יציאתו לעולם התעסוקה האקדמי בתחומי הסייעוד, בחוסר פרופורציה, יצא שכרה של זו בהפסדה. ידה האחת של החברה מבקשת להעניש ולהרתיע, וידה השנייה מחויבת לבנות לשקם להבריא ולהושיע. על הגוף לשמור על חוסנו ועל האיזון הנדרש לשלום גופו האחד - האינטרס הציבורי, והפרטי שבציבורי.

דיון והכרעה :

סוג העבירה וטיבה הקונקרטי :

31. על בית המשפט לבחון את השאלה האם סוג העבירה וטיבה מאפשרים להימנע מהרשעה על רקע הנסיבות הקונקרטיות של המקרה.

32. במקרה הנדון עסקינן בעבירות שלצידן פגיעה בערכים מוגנים של שמירה על ערכי שלטון החוק ועל ביטחונם של גורמי אכיפת החוק, אך עם זאת אין מדובר בנסיבות אשר לצידן פגיעה משמעותית בערכים המוגנים. הכשלת שוטר במקרה זה מצאה ביטוי בסירוב לגרר תוך ווכחנות עם השוטרים, מעשה של ניסיון שריפת הרכב הפרטי ללא פגיעה בשוטרים. והאיומים אף הם הינם כלליים למדי תנועות ידיים.. אינם קונקרטיים וברור, שאין בהם סכנה אל מול שוטרים חמושים בוויכוח שהאמוציות בו עלו יותר על השכל הישר.

33. מבלי להקטין מחומרת עבירה של אי ציות כל אלו באו לידי ביטוי תוך סערת רגשות בה היה נתון הנאשם, כפי שפורטו הדברים בתסקיר שירות המבחן שבחן היטב מכלול ההיבטים ונגזרות ענישה בהרשעה על עתידו של הנאשם. ניתן לפיכך לקבוע כי בנסיבות ביצוע העבירות המיוחסות לו, פגיעתו של הנאשם בערכים המוגנים הינה ברמה מתונה, גם הנייר שהודלק לתוך הרכב ושכובה מייד היה סוג של מחאה, אך מהותה שריפת הרכוש הפרטי, ברמה של " פרנציפ אגו של חוסר אונים כוחני " ולא שיבוש כלשהוא או סיכון מאן דהוא.

פגיעה חמורה ולא מידתית:

34. הפסיקה בעניין הנזק הקונקרטי בעניין עיסוקים המצריכים רישיון הרשות מגוונת, ולצד פסיקה המותירה את שיקול הדעת בעניין זה לגופים הרלוונטיים [ר' רע"פ 5100/14 ד"ר אחמד מסארווה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) ורע"פ 5861/11 יצחק דניאל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו)], קיימת פסיקה אחרת במסגרתה בוטלה הרשעת נאשמים בין היתר בשל החשש המסתבר לפגיעה בעיסוק המצריך רישיון והמותנה בהעדר הרשעה פלילית [ע"פ 5446/15 אשר חנימוב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) וע"פ 8215/16 אברהם יצחק נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו)].

35. שקילת עניינו של הנאשם על פי הגישה המשפטית של "מקבילית הכוחות" ולפיה, ככל שעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים פחותה, יקל יותר על הנאשם להניח תשתית להראות כי הפגיעה כתוצאה מההרשעה אינה מידתית והסתפקות בהוכחת פגיעה כללית, מביאה למסקנה ולפיה מקרה זה מצדיק את ביטול ההרשעה לפי המלצת שירות המבחן, גם אם לא מתקיים נזק קונקרטי מוכח.

36. לנאשם שנות השקעה בלימוד תחום הסייעוד של הצלת חיים.

37. לנאשם שנים של השקעה בשמירת חיי אדם והחוק בהתנדבות כיו"ר כיתת הכוננות במקום מגוריו .

במקרה דן הוכחה הדרישה והסיכון שבנזק הקונקרטי בשני אופנים:

a. הצגת הכללים באתר הממשלתי כפי שהוצגו.

b. תסקיר המבחן לאחר בדיקתו.

c. השכל הישר והסתברות בנסיבות.

38. במקרה דנן, מדובר בנאשם בעל אורח חיים נורמטיבי, נעדר עבר פלילי בעת ביצוע העבירה, עובד למחייתו אשר הודה בביצוע המעשים וחסך מזמנו של בית המשפט. הנאשם הביע חרטה על הסתבכותו ועולה מהתסקיר כי ההליך הפלילי היווה ומהווה עבורו גורם הרתעתי. זאת ועוד, דומה כי בחינת העושה על מורכבותו המשפחתית והשפעות סביבתיות שליליות בהן היה נתון במהלך חייו, אל מול אורח חייו הנורמטיבי, מטילים אף הם את הכף לעודד ולפנות לדרך הבנייה המקצועית התקווה והשיקום לעתידו ולתרומתו לחברה, להמשיך בחיים נורמטיביים ויצרניים ללא כתם ההרשעה.

39. זאת ועוד הנאשם עסק בשמירה על החוק והביטחון, כך שאין זו דרכו לפגוע ברשויות החוק, תרומתו לחברה גם אם נפגמה במעט, עדיין משקלה גדול ביחס לסוג העבירה. התנדבותו בשמירת הביטחון בהתנדבות משקלה עולה על הפגיעה הנקודתית אל מול חוסר האונים בהשבתת רכבו לשיטתו על ידי השוטר. אובדן האמון אסור שיימשך להפסקת האמון לשנים, ואותה חברה צריכה לשים במשקל גם את תרומתו לה בחיוני וההכרחי, במיוחד במקום, שאין ריבוי אנשים לשמירה על הביטחון והחוק, באחריות על כיתת הכוננות .

40. יתירה מזו, גם התחום שעלול להיפגע הוא תחום השירות לציבור ומתן שירות רפואי לציבור ואם כל שנות השקעתו תרדנה לטמיון, יצא שכרו של העונש בהפסדו בשל חוסר המידתיות שבו. לא לזה התכוון השופט בגזירת הדין שכן נגזרות הדין אף הן בכלל גזר הדין.

41. עניין אחרון לנו בכל הנוגע לתיק אחר שלא הובא בפנינו ושעלה באמצעות התסקיר בלבד בעדכון הנאשם, הליך שבו מצוי הנאשם במעצר בית עובדה שבאה לידי ביטוי בתסקיר שבכל זאת המליץ על אי הרשעה, אין בידי בית המשפט פרטים, ובשלב זה עומדת לנאשם חזקת החפות. אם הכף תיטה שם לתוצאה זו או אחרת מי ידע באשר ירשע או יזוכה. אולם בשל הליך שאינו חלק משיקול הדעת בהיותו נעלם ימנע המעשה הנכון בהליך דנן, אין אני סבור כי בית המשפט לא יוכל לעשות הדין במשקלים הכוללים בבוא היום שם, אם לשם יתקדם ההליך האחר באשר הוא. נכון להיום הנזק שייגרם בהרשעת הנאשם יחרוג מתוצאת העונש כלפי כל אדם בשל נסיבותיו המיוחדות.

42. בכל הנוגע לשאלה הפרקטית של ביצוע השל"צ מול המעצר, התסקיר מציין כי נושא זה נבדק והגורמים הסוציאליים תומכים בהקלת תנאי המעצר הרגיל לצורכי חקירה לביצוע היציאה לשל"צ המומלץ על ידי שירות המבחן, ואף קיימת נכונות של גורמי שירות המבחן לממן לימודיו.

לאור כל האמור :

43. לאחר שבחנתי היות הנאשם נעדר עבר פלילי, טיבו של המעשה הספציפי מושא כתב האישום, הודאתו בבית המשפט ולקייחת אחריות מלאה גם בפני שירות המבחן, הבעת חרטה, גילו ועתידו של הנאשם, התרשמות שירות המבחן מאורח חיים נורמטיבי יצרני ובעל שאיפות מקצועיות אישיות נורמטיביות לעתיד, עמדת והמלצת שירות המבחן, וכן הנזק הצפוי מהרשעה הן במימד התעסוקתי והן במימד הדימוי העצמי והתפיסה החברתית, הגעתי למסקנה כי במקרה זה לא יתקיים יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם כתוצאה מהרשעה לבין חומרתה של העבירה בנסיבותיה.

44. נוכח האמור לעיל אני מורה על ביטול הרשעת הנאשם וקובע כי הנאשם ביצע את המיוחס לו בכתב האישום לפיכך יוטלו על הנאשם העונשים הבאים :

א. 180 שעות של"צ אשר תבוצענה על פי תכנית שתוכן על ידי שירות המבחן, ותוגש לאישור בית המשפט בתוך 30 יום מהיום. יובהר כי ככל שיפר הנאשם הוראות שירות המבחן ייגזר עונשו מחדש לכל דבר ועניין לרבות לעניין ההרשעה וכל רכיב עונשי לשיקול דעתו של בית המשפט.

ב. ניתן בזאת צו מבחן למשך 12 חודשים, במסגרתו יפעל הנאשם על פי כל הנחייה טיפולית ואחרת שיקבל משירות המבחן או מי מטעמו.

ג. העתק הפרוטוקול יועבר לידי שירות המבחן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, י"ז סיוון תשפ"ד, 23 יוני 2024, בהעדר הצדדים.